

TEORIA DEL LLENGUATGE

Curs: 2008-2009	Codi: 28633	Crèdits: 6
Cicle: Segon	Tipus d'assignatura: Optativa	Semestre: Segon

PROFESSOR(s)

[M. Teresa Espinal Farré](#)

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

Descripció curs: Examinarem quins aspectes del llenguatge són únicament humans o únicament gramaticals, i quins aspectes no són específics de l'espècie humana. El temari s'estructura en tres grans blocs: (i) la facultat del llenguatge, (ii) l'estructura de la gramàtica i (iii) la relació entre gramàtica i cognició.

Requisits previs: Haver cursat i aprovat ja sigui **Lingüística General I** i **Lingüística General II** en el cas d'estudiants del pla vell o **Lingüística** en el cas d'estudiants del pla nou. És essencial poder llegir en anglès.

Estructura del curs: S'alternaran classes en el format tradicional, en què es presentaran els temes centrals de cadascun dels apartats del curs, amb presentacions orals públiques de temes monogràfics per part dels estudiants. Aquestes presentacions orals aniran seguides sempre de la discussió de qüestions puntuals que ha de permetre la comprensió global del temari.

ESBÓS DEL TEMARI

1. **La facultat del llenguatge.** La naturalesa de la facultat del llenguatge. Què és específic i especial del llenguatge humà? Quins aspectes del llenguatge no són específicament gramaticals i quins no són específicament humans? El llenguatge com a objecte natural i com a fenomen mental. Recursivitat. L'adquisició de llengües possibles i de llengües impossibles. Coneixement innat, coneixement adquirit i coneixement après. Capacitats mentals diferents del llenguatge. Llenguatge i consciència. Arquitectura de la facultat del llenguatge i la seva interacció amb altres facultats. La lingüística en la ciència cognitiva: estat de la qüestió.

Lectures per a les tutories:

Torrego, Esther (2002), "Temas de gramática y cognición: primeras y segundas lenguas", dins N. Català et al. (coords.), *El lenguaje y la mente humana*, Barcelona: Ariel Practicum, 121-141.

García Murga, Fernando (2000), "La filosofía, el lenguaje y la filosofía del lenguaje", dins K. Korta et al. (eds.), *Palabras*. Víctor Sánchez de Zavala in memoriam, Bilbao: Servicio Editorial Universidad del País Vasco, 123-139.

2. **L'estructura de la gramàtica.** Nucli i perifèria. Gramàtica i lexicó. Estructura dels mots, estructura sintagmàtica i estructura del significat. La sintaxi com a projecció de les dependències lèxiques. Selecció sintàctica i selecció semàntica. Dependències sintàctiques. L'autonomia de la sintaxi respecte de la semàntica i viceversa. Composicionalitat. Construccionalitat. Arquitectura de la gramàtica: models derivacionals i models representacionals. Operacions bàsiques: fusió i unificació.

Lectures per a les tutories:

Piera, Carlos (2002), "Maneras de pensar dentro y fuera de la lingüística", dins N. Català et al. (coords.), *El lenguaje y la mente humana*, Barcelona: Ariel Practicum, 49-75.

Bosque, Ignacio (2000), "¿Qué sabe el que sabe hacer algo? Saber entre los predicados modales", dins K. Korta et al. (eds.), Palabras. Víctor Sánchez de Zavala in memoriam, Bilbao: Servicio Editorial Universidad del País Vasco, 303-323.

3. **La relació entre gramàtica i cognició.** Dues visions de la cognició: objectivista i experiencialista. Concepcions internalistes del llenguatge i del significat. Categories lingüístiques i categories conceptuals. Baker: categories lèxiques: verbs, noms i adjectius. Jackendoff: el llenguatge com una finestra al pensament; estructures conceptuals i enriquiment composicional. Lakoff: conceptes de nivell bàsic i esquemes d'imatge; significat no transparent sintàcticament, processos imaginatius (metàfora, metonímia, categorització). Talmy: figura i fons en el llenguatge; la representació de l'estructura de l'espai en llengües orals i en llengües signades; patrons de lexicalització.

Lectures per a les tutories:

Escandell, M. Victoria i M. Leonetti (2000), "Categorías funcionales y semántica procedimental", dins Cien años de investigación semántica: de Michel Bréal a la actualidad, Madrid: Ediciones Clásicas, 363-378.

Jackendoff, Ray (1994), "Language as a window on thought", dins Patterns in the mind. Language and human nature, cap. 14, New York: BasicBooks, 184-203.

Baker, Mark (2003), "Lexical categories and the nature of grammar", dins Lexical categories. Verbs, Nouns, and Adjectives, cap. 5, Cambridge, CUP, 264-302.

TUTORIES INTEGRADAS

Les TI es dedicaran a comentar i resoldre dubtes referits a les lectures, a fer exercicis pràctics i a contestar preguntes plantejades a les classes teòriques.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

Manuels

Fromkin, Victoria (2000), Linguistics. An introduction to linguistic theory, Oxford: Blackwell. Part II.
Seuren, Pieter A.M. (1998), Western linguistics. An historical introduction, Oxford: Blackwell.

Altres referències

Boeckx, Cedric – Massimo Piattelli-Palmarini (2005), "Language as a natural object – linguistics as a natural science", The Linguistic Review, 22, 447-466.
Boeckx, Cedric – Massimo Piattelli-Palmarini (2007), "Linguistics in cognitive science: the state of the art amended", The Linguistic Review, 24, 403-415.
Chomsky, Noam (1986), Knowledge of language, New York: Praeger.
____ (1995), The minimalist program, Cambridge Mass.: The MIT Press.
____ (2000), "Language as a natural object", New horizons in the study of language and mind. Cambridge: Cambridge University Press.
Espinal, M. Teresa (coord.) (2002). Semàntica. Del significat del mot al significat de l'oració, Barcelona: Ariel Lingüística.
Fromkin, Victoria (1997), "Some thoughts about the brain/mind/language interface", Lingua 100, 3-27.
Goldberg, Adele (1995), Constructions: a construction grammar approach to argument structure, Chicago: The University of Chicago Press.
Goldberg, Adele (2003), "Constructions: a new theoretical approach to language", Trends in Cognitive Sciences 7(5): 219-224.
Goldberg, Adele - Ray Jackendoff (2004), "The English resultative as a family of constructions", Language, 80.3, 532-568.
Hauser, Mark D. – Noam Chomsky – W. Tecumesh Fitch (2002), "Faculty of language: what is it, who has it, and how did it evolve?", Science, 298, 1569-1579.
Jackendoff, Ray (1997), The architecture of the language faculty. Cambridge Mass.: The MIT Press.
____ (2002), Foundations of language. Brain, meaning, grammar, evolution. Oxford: Oxford University Press. <http://ase.tufts.edu/cogstud/incbios/RayJackendoff/index.htm>
____ (2007), "Linguistics in cognitive science: the state of the art", The Linguistic Review, 24, 347-401.
Marantz, Alec (2005), "Generative linguistics within the cognitive neuroscience of language", The Linguistic Review, 22, 429-445.

Pinker, Steven – Ray Jackendoff (2005), “The faculty of language: what's special about it?”, *Cognition* 95:201-236.
Ritter, Nancy (2005), “On the status of linguistics as a cognitive science”, *The Linguistic Review*, 22, 117-133.
Smith, Neil - Ianthi-Maria Tsimpli – Jamal Ouhalla (1993), “Learning the impossible: the acquisition of possible and impossible languages by a polyglot savant”, *Lingua*, 91, 279-347.
Talmy, Leonard (2000), *Toward a cognitive semantics*, 2 vols. Cambridge Mass.; The MIT Press. <http://linguistics.buffalo.edu/people/faculty/talmy/talmyweb/TCS.html>

FORMA D'AVUACIÓ

Es farà un examen final que inclourà preguntes d'assaig i exercicis. La nota que s'obtingui d'aquesta prova serà matisada per la participació i els resultats obtinguts al llarg del quadrimestre tant a les classes teòriques com als exercicis que calgui lliurar.

- Un examen final (60% de la nota).
- Presentació oral pública i lliurament d'exercicis (30% de la nota).
- Participació a classe (10% de la nota).

Ultima Revisió: 11/17/2009 15:26:16